Эн 4 жилэ

Uesar byelüü proletaarnar negedegtii!

BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

1936 onii SENTIAABRIIN 14-nii ODOR
№ 211 (1944)
ULAAN-YDE KOTO 13-deki ZILEE GARNA

BK (b) PAARTIIN BURIAAD-MONGOLIIN MOZIIN KOMITEED, BMASSR-iin TƟBIIN GYICEDKEKE KOMITEED ba BURPROFSOVEEDIIN ZYGEES GARDAG KƟLKOOZIIN ƟDƟR BYRIIN SONIN

REDAAGÇIIN TELEFOONUUD:
Kariuucalgata redaagteriin . . . . 3—44
Kariuucalgata sekretaariin . . . . 3—23
Kodoo azaliin keliesiin . . . . . „

Tariaa tuşaalga, kuriaalga ba namariin tarilgiin jabaca tukai

BK(b)P-iin KIZKOMIIN SEKRETAAR NƟK. RAAZYMOV PKK-iin Z. S. KIZAARDAKI NAIDALGATA NƟK. MYRYY GOVIIN KABAADALCATAIGAAR, 1936 ONII SENTIAABRI 10-da GARGASAN, BK(b) P-iin MOZKOMIIN TOGTOOL

Respyyblike dotoroo tariaa tuşaalga, kuriaalga ba namariin tarilgiin jabaca ton kangaltagyi baina gezeme dereke.

Ede kedelmerinyydiin ton kangaltagyi baidaltai baisan şaltagaan juub gekede, paartiin zarim aimaguudiin komiteeduudiin ba aimagiin gyicedkeke komiteeduudiin azal jabuulgiin ton sula baisan ba tariaa tuşaalga, kuriaalga ba namariin tarilgiin jabaciigi paartiin mozkomiin zygees kangaltagyi geer ketelberilsen baina.

Alairiin, Selengiin, Kabaanii, Ekired-Bulagadiin, Koriiin, Bookonii ba Zagarain aimaguudiin kedelmeriin muu baisaniigi tusagaar temdegleke.

BK(b) Paartiin Mozkomiin **togtookoni:**

1. Tariaa kuriaalga (17,2 proc.) ba namariin tarilgiigi (25,4 proc.) keleşegyigeer udaaruulsanii telee ba tariaa tuşaalgiin emkidkeliin kedelmeriigi zigşyyriteigeer juuç kiingyi baiza savotaazalgada oruulkada kyrgesenii telee Bookonii aimagiin gyicedkomiin tyryy nek. **Maraktaajev** ba BK (b) Paartiin aimagiin komiteediin sekretaar nek. **Kyznecoov** gegçedte **dongodolgo** sonoskoko.

2. Kabaanii aimagta tariaa kuriaalgiin kedelmeri, ariaa tuşaalga ba namariin arilgiigi tasalduulsanii tee Aimagiin gyicedkeke komiteediin tyryy nek. **Paatryşev** ba BK(b) Paartiin aimagiin komiteediin sekretaar nek. **Laarinda dongodolgo** sonoskoko.

3. Oiriin edernyydiin torşo soo namariin tatilga ba tariaa kadalgiigi dyyrgekii gi, men darui cagaa syrilelge ba cokilgiigi emkidkekii gi BK (b) Paartiin aikomuud, aimagiin gyicedkomiin tyryylegçed ba MTS-iin direegtornuudaas eris erilte kiike.

Tariaa tuşaalgiin tesebyydiigi bolzor dotoroni ujalga çalan dyyrgekiin telee tedenii tus tustaa katuu kariuucalgatai baisan tukai BK(b) Paartiin aikomiin sekretaarnuud ba aimagiin gyicedkomuudiin tyryylegçedte sanuulka.

Tariaa tuşaaka ulasiin ujalgiigi dyyrgeke jabadal bol tedenii tyryyşiin ujalga bolko telee, tariaa tuşaalgiin tesebiin dyyrgeltede saad kiike ali bykii oroldolgo ja buulganuud bol kulaagiin sabotaazalalgiigi karuulsan jabadal bolko tula, şiidkekii kariuu eke josotoit geze BK (b) paartiin aikomiin sekretaarnuud, aimgyicedkomiin tyryylegçed, MTS ba sovkoozuudiin direegtornuud ba kolkoozuudiin tyryylegçed te zaaka.

4. Tariaa kuriaalgada kombainanuudiigi ton buzagaigaar keregleke jabadaltai kamta, kombainanuudiin kedelmerinyydiin buzagaigaar tasaldasanii şaltagaanguud tukai ilerkeilelgiigi darui cagaa mozkomdo kyrgekiigi Alairiin, Bookonii, Agiin, Kiaagtiin ba Tarbagatain aikomuudiin sekretaarnuudiigi ujalgalaka.

5. Tariaa kuriaalgiin, tariaa tuşaalgiin ba namariin tarilgiin kedelmerinyydiigi şalgakiin tula ba aimagiin paartiiin emkinyydte tusalamza yzyylkiin tula, kariuucalgata nekediigi aimaguudta ilgeeke.

Nek. M. N. JERBAANOVIIN iledkel tuşaa paartiin ideƀkitediin cuglaanii rezoliyyce

Revoliyycede esergyy troocko-zinoovjevtenii ceentriin syyd tukai nek. M. N. Jerbaanoviin iledkeliigi sonoson zebşeze, paartiin idebkitediin cuglaan bol fašiis aluur çadiin baandiigi syydlesen, Jikedeede syydiin ceregiin kolleegiin priigovoriigi gyiced bygediigini saişaaba.

Zinoovjev, Kaamenev, Jevdokiimov, Bakaajev, Smirnoov, Mraçkoovskii, Dreicer ba troocko-zinoovjevtenii terroriis ceenterte kabaadasan bişe gemtediigi buudan alasan jabadal bol nek. Kiiroviigi korolon alasan ba nek. Staalin ba tereenii kani tusalag çadiigi korolokoo fašiis poliiciin daabariaar koroto garaa dalaiza,—paartiin tologoi ba zyrkende cokilto kiikiigi beledkeze baigaa kiirsen fašiis baandada egsen, olon milioon tooto soveediin aradiin ton zeb kariuu men geze paartiin idebkitediin cuglaan toolono.

Paartiin idebkitediin cuglaan bol revoliyycede esergyy troocko-zinoovjevtenii ceentrtei baricaatai geze oldoson Raadek, Piatakoov ba Yglaanov gegçediigi paartiaas keen gargakiigi ba meşkeberi merdelgiigini darui cagaa dyyrgeze syydte ekiigi erine.

Bykaarin ba Riikov gegçediigi kuuliiin kariuucalgada kabaaduulka jyridiis ilerkeilelgiin ygei baisan baibaç, Bykaarin ba Riikov kojoriigi BK(b) paartiin zergees keen gargaka kyrter, paartiin katuu kemzeede kabaaduulkiigi paartiin idebkited erine.

Paartiin idebkitediin cuglaan bol, revoliyycen seremze ba kurca karalgiigi ali bykii talaarani deeşelyylke çukala baina,—geze syydees garsan poliitikiin gol surgaaliigi katuugaar oilgokomuniist bykenii ujalgiigi çangalan temdeglene.

Paartiin emkinyydiin troocko-zivoovjevtenii şaara şabkaruunuud ba bejee daldalsan aradiin daisadaar (Belokoonev, Demeeçko-Demeçkooviç, Şiişkin, Liatyyn ba busad) buzarlagdasan baisanaa, Ulaan-Ydede ileryylen gargagdasan faagtanuud bol, paartiiin kotiin komiteediin kedelmeride, men zarim komuniistnuudiin zygees bolşoviigiin seremziin mokoodosoniigi zaana şuu.

Revoliyycede esergyy trockiist Belokooneviin gryypiigi uudalan ileçeleke keregte, paartiin mozkomiin biyroogiin kiisen jike alduu bol bolşoviigiin seremziin mokoodosoniigi gerçelene.

1936 onii maarta sarada Belokooneviin keregiin tukai keden dokioonuudiigi ba tereeniigi trockiist-bildaguuçan geze ileryylsen materiaalnuud mozkomiin biyroode ba nek. Jerbaanovta oroson baibaç, syyliin eder kyrter ede materiaalnuudiigi poliitikiin talaar udkalan kereg bolgozo, Belokooneviigi ileryylke kemzee abtaagyi baisan baina.

Belokooneviigi paartiaas gargaka tukai mozkomiin biyroogiin aavgustiin 29-nii ederiin togtool bol ene asuudalda mozkomiin eeriini kiisen poliitikiin jike alduugi balarduulsan baika baganca la, sentiaabriiin 4-nii ederiin togtool dotor kizkomiin sekretaar nekər Raazymoviin kabaadalcasanii açaar, ene asuudalda mozkomiin ba nek. Jerbaanoviin kiisen jike alduunuud bol eceslen ileryylegdesen baina.

Tereenees gadana, Nikiiforoviin paartiaas gargagdasanii syyleer, tereentei nekeriin baricaa kolboo ergelzelseer (telefoonoor kargalzaka kairlakiin çanartai yge kelceke, engerkedee kvartiiradani oçoko) baisan mozkomiin biyroogiin zarim geşyydiin boloşogyi jabadaliigi paartiiin idebkited zaana.

Paartiin moziin ba kotiin komiteeduud, Buriaad-Mongoliin bykii komuniistnuud bol Belokooneviin kereg ba ene kiigdesen jike alduunuudaas bolşoviigiin surgaal abka, ede alduunuudiin poliitikiin çanariigi gyiced eceslen medereke, eeriin gee zergiigi revoliyycede esergyy troocko-zinoovjevtenii şaaranuud bapaartiin bykii daisadaas ceberlen aril gaza, revoliyycen seremzeeali bykii talaarani deeşelyylke ujalgatai baina gezecuglaan toolono.

Paartiin kotiin komiteed bol, ilangajaa trockiist Belokooneviin keregte ton jike poliitikiin alduu kiisen aad, ede alduunuudaa byrin medereze zasaagyi (Belokooneviin keregiin talaar gargasan eesediingee ton buruu togtooliigi selgeegyi), paartiin idebkitediin cuglaan deere ede alduunuudiigi bol şoviigçalan syymzelekiin orondo, kotiin komiteediin kojordugaar sekretaar Madaajev gegçiin ceke mekelke zamda orosontoi daşaramduulan,—paartiiin kotiin komiteediin ketelberiiigi bakin tyryyn kojordugaar sekretaar Madaajeviigi kedelmerieeseni kuulan abkatukai asuudaliigi darui zebşen kelcekiigi BK(b) paartiiin kizkom ba mozkomdokandaza erike.

Paartiin idebkitediin cuglaan bol, bykii emkinyydtepaartiiin propagaandiin keregiigi şiidkekii josoor saizaruulka, men paartiin ekinemkinyydtei byri nigta baeder bykenii kaluun kolboobalguulka jabadalnuudiinton çukala baisanda moziinkomiteediin ankaralaliigikanduulna.

Paartiin idebkitediin cuglaan bol revoliyycen seremzee ali bykii talaarani deeşelyylke, bolşoviigiin ergen şyymzeleliigi deerees doorokyrtele niuur sakilgyigeerdelgeryylke, amaa angainsanaa amar suuka jabadaliigi eceslen salgaka, paartiba zasagiin daisadta buzagailiberaliizm gargaka jabadaliigi kair gamgyi tasa cokiko ba jamaraarç atugai bejee daldalan niuusan daisadiigi taniza surakiigi bolonTebiin ba kizaariin komiteeduudiigi toiron byri nigtaarelsen zagsakiigi paartiinbykii emkinyyd ba komuniist bykeniigi uriaalna.

Kaliininii moziin paarti, soveediin emkinyydiin ba kaliininii temer zamiinkidiin delegaaca nek. L. M. Kaganooviçatai uulzaba

Sajakan emkidkegdesen Kaliininii temer zam bol Soveed Kolboonii tyryy jabasan temer zamuudiin zergede orozo çadasan baina. Ene temer zam bol Kaliininii moziin paarti ba soveediin emkinyydiin tusalamzaar passaziirnuudiin kylityyrne eriltiigi kangaka byke erkebaidal baiguulka ba gancakan jikedyyd bişe, men baakanuud staancanuudiin vogzaalnuudiigi zişeete sain bolgoko talaar keden olon amzaltanuudiigi tuilasan baina.

Kaliininii moziin paarti ba soveediin emkinyydiin bolon Kaliininii temer zamiinkidiin (ene delegaaca bol paartiin moziin komiteediin sekretaar nek. MIKAILOV, moziin gyicedkeke komiteediin tyryylegçe nek. IVANOOV, Kaliininii temer zamiin naçaalnig BOZEENKO gegçed tyryytei) delegaaca SSSR-iin zam karilcaanii Arkom nek. L. M. Kaganooviçiin oiro orozo uulzasan baina.

Delegaaduud bol nek. L. M KAGANOOVIÇADA vogzaalnuudaa zasabarilakiin talaar jabuulagdasan ton jike kedelmeriiingee ba passaziirnuudiin kylityyrne eriltiigi sainaar kangaka tukai nek. KAGANOOVIÇIIN gargasan zakiraltiigi dyyrgeke jabadalda niutagiin paarti ba soveediin emkinyydiin yzyylsen tusalamza tukai keleze egesen baina.

Nek. L. M. KAGANOOVIÇ yge kelekedee, Kaliininii moziin paarti ba soveediin emkinyydiin temer zamiinkidta jike tusalamza yzyylsen ba ene zişee deerees temer zamuudiigi kubaarilasanii ba tedenii territoriiin paarti ba soveediin emkinyydtei keregiin kolboo bekizyylsen jabadaliin ton sain yre eke baisan, ilersen çaaşadaa ene kolboogoo bekizyyleed baikadaa Kaliininii temer zamiin tyryy ba avaarigyi zam bolzo çadaka baisaniigi temdeglesen baina.

Nek. L. M. KAGANOOVIÇ bol byke temer zamiinkidiin zygees Kaliininii moziin paarti ba soveediin emkinyydte bajaskalan kyrgesen baina.

Udaani byke delegaaduud bol nek. KAGANOOVIÇADA zoriuulaza nergime çangaar aliga taşaka zuuraa kaluun uulzalga emkidkesen ba nekeriin jarildaa kiisendeni bajaskalan kyrgeed, caaşadaa Kaliininii temer zamiin kedelmeri byri saizaruulkiin telee temeeekee belen baisanaa medyylsen baina.

Anguuçadiin 80 ger

Ene ziliin arisa beledkeliin kampaaniiin yjede, anguuçadiigi kangakiin tula, anguuçadiin 80 gernyyd manai kizaariin rajoonguudaar barigdan tekieeregdeke baina. Ede gerkenyyd bol buugiin keregselnyydeer (dari, tuulga g. m.), idee kooliin zyilnyydeer, literatuuraar gyiced kangagdasan baika baina.

STAALINII KONSTITUUCIIN 121-DEKI ZYIL

Staalinii Konstituuciin 121 deki zyil bol„**SSSR-iin graazdaniiinguud bol erdem suraka erketei baina**“ geze tunkaglasan baina. Ene erke bol kereg deeree SSSR-iin grazdaniiin bykende soveediin zasagaar kangagdana Aguu jike socialiis revoliyyciin tyryyşiin edernyydees ekileed, soveed, zasagiin bykii tyyke bol **tiime** belgem togtoozo, tereeniigee garta, aguu jike Konstituuciin X beleg dotor biçegdesen bykii erkenyydiigi ergen niite azalçadiin ynekeeree gyiced keregleke jabadaliigi kangaka **tiime nyyd** materiaalnuudiin zerzebsegiigi elsyylen oruulkiin tolee temeceke byke delekei deki aguu jike temeceliin tyyke men.

Bidener bol bolşoviig paartiin baaguu jike Staalinii ketel beri dooro ergen socialiis dobtolgiin zilnyydiigi amzal tataigaar engersen ba ulasiingaa ekonoomikada gyn zegii kubilalta tuilasan bainabdi. Manai paarti bol socialiizmiin aguu jike ilaltanuudiin yadese suuri deere, sotsialen-ekonoomikiin şine baaza deere, angigyi socialiis belgemiin baaza deere socialiis zavojevaaniiin aguu jike tugiigi—manai ulasdaki socialiis revoliyyciin amzal tanuudiin byke lelekein-tyyketa dya bolko staalinii Konstituuciigi badarıulba.

Bidener bol Maarks-Leenin-Staalinii zaasan zamaar eesediingee tusbyri ilaltanuudaar komuniizmda detel ze jabanabdi.

Aguu jike ogtiaabriiin revoliyyce bol eeriingee ilaltanuudiin tyryyşiin eder nyydees ekileed, aradiin geereliigi ergeer ba ali bykii talaarani delgeryylke jabadaliigi zokiooko ba gyicedkeke zamda oroson baina.

Angigyi socialiis belgem baigıulgiin ba aguu jike socialiis kegzeltiin yadese suuri deere zokioogdoson staalinii Konstitıuca bol 121-deki zyilee iigeze biçeke erketei bolson baina, gebel:

„SSSR-iin grazdaniiin guul bol erdem suraka erketei baina. Ene erke bol niite bygediin ujalgata ekin suralgaar, deede surguuliigi oruulalsan tolee segyigeer surgaka jabadalaar, deede surguuliiin suragçadiin ton olonkiigi ulasiin stipeendieer kangaka sisteemeer, surguulinuudta terelki kolen deereni surgaka jabadalaar, zavooduud, sovkoozuud, maşiina traagtariin staancanuud ba kolkoozıudta azalçadiigi yiledberi teeknikiin ba agronoomiin kereg te surgaka toleesegyi surgalga emkidkeke jabadalaar kangagdana“.

Bygedeniitiin ujalgata ekin suralgal jabuulka gesen şiidkekii zil bol 1930 on bolno gebel ene ondo paartiin XVI kural bol nek. Staalinii duradkalaar, bygedeniitiin ujalgata ekin suralgal jabuulka tukai togtool gargasan baina. Ene kemzee jabuulga bol niitiin sojol kylityyriin kegzen urgaka jabadaliin beki suuri baiguulka gol çukala nekecelnyydiin negen bolko tula, ton çukala udkaçan artai baina.

Bygedeniitiin ujalgata ekin suralga ba azalçadiin yseg biçeg medekegyi baga medeke jabadaliigi usadkaka jabadal bol kylityyrno revoliyyciin negen çukala kubi bolko niitiin kylityyriin kemzee jabuulganuudta kabaadaka baina.

Odoo yjede, niite bygediin tyryyşiin ekin suralga bol byke SSSR-te gyiced şiidkegdee.

Kerbee 1914-15 ondo kaanta Rosiin ekin surguulinuud bol surguuliiin nasanii kyygediin 48-50 proceentiigi suralcalda kanduulsan baibalani, monoo soveediin ekin surguulinuudta 100 proceent kanduulagdasan baina. Odoo zilde ekin, gyiced bişe dunda badunda surgıulinuudta 25,5 milioon kyyged elsyylegdesen baina.

Soveed ulas dotor, **deede surguuliiigi oruulsad, tolee segyigeer surgaka jabadal** bejelyylegdeze baina. Syyliin zilnyydiin torşo soo deede surguuliiin stydeentnerlin too oloşoroson baina gebel, 1930 ondo deede surguulinuudta 191 mingan kyn suralcaza basan bol, 1935 ondo 522 minga bolson baina; eneeken zilnyydiin torşo soo ede surguulinuudta beledkegdesen tuskai mergezeltenii too bol 281 minga bolson baina.

Odoo yjede deede surguulinuudiin ton olonki stydeentnereni **ulasiin stipeendieer kangagdasan** baina. Kerbee, 1931 ondo SSSR dotorki deede surguulinuud, rabfaaguud ba teeknikymyydiin stydeentnyydiin stipeendide 432 miloon tekerig gargaşalagdasan baibal 1935 ondo 1.788 miloon tekerig gargaşalagdasan baina; eneenii jikenki kubini deede surguulinuudta garsan baina.

Syyliin taban ziliin torşoo teeknikymyyd bol 598 mingaas ylyy toonii zaluumergezeltediigi gargasan baina. Men FZY surguulinuud togtoson cagaas koişo 1.460 mingan mergezesen kedelmeriçediigi gargasan baina.

Ede too barimtanuud juuaruulnab gekede, tuskai mergezeltei kedelmeriçediin kaadriigi erisen manai azayi ledberi ba kedee azakuinaguu jike eriltenyydiigi karuulna. Stakaanovtanii kedeleen bol ene eriltiigi kedenkubi jikedkeke baina.

1936 onii stakaanovtanii zil bol **zavooduud, sovkoozuud, maşiina traagtariin staancanuud, kolkoozuudta azalçadiigi yiledberi teeknikiin ba agronoomiin kereg te surgaka toleesegyi suralgada** surgaka eriltiigi byri kurcaar tabina şuu.

Ulaan Armiin 26 jil

Ulaan Armiin 26 jiliin bayaraar Ulaan Armiin Tuv dee 2000 hүn ajillaad,

Eregtei ba emegtei surgagçanar ba bykii surguuliiin kədəlmeriçədtə

Kyndete nəkədyyd!

Suralcaliin şine zil bol tu sagaar zokistoi erke baidal deere ekilegdebe.

Urdiinkida orokodoo, taana riin kədəlməri, taanar əəsə dəə paarti ba zasagiin bolon nek. Staalinii tusagaar oroldolgo ankaralaar kyriee legdesen bainat.

Suralcaliin şine ziliin am zaltanuudiigi olko şiidkekii nekecel juu bolnob gekede, surgagçadiin kədəlməriiigi gutaadag, surguuliiin kegzekə jabadalda saad boldog, kudal ukaan—pedoloogiiigi surguuliiin kegzeltiin zamaas ceberlen kajagdasan baina.

Ene suralcaliin zilde surguuliiin kədəlməri bol peda googikada (surgan kemyy zyylke ukaan) surgagçiin er kiigi gyiced baiguulka gesen Staalinii diregtiiviigi ali bykii talaarani gyiced dyyrgekiin tələə temeceliin temdeg dooro jabuulagdaka ba jabakaç josotoi.

Ene bol taanariin azaliigi şine deede şatada gargaka baina. Ene bol şine amzalta nuudiigi tuilaka zamiigi taa narta ceberleze ekə. Ene bol urgaza jabaa yjiigi surgaka ba kemyyzyylkiin tələə taa nariin kariuucalgiigi jikedkeke baina.

Taanar, nekedyyd, ene ton jike ba kyndete kariuu calgiigi kereg deereni beje dee abkaar belen baigtii. Socialiizmiin təgəs ilaltata ulas bol əəsədiingəə kyygediigi kemyyzyylke ba surgaka jabadaliigi taanarta naiduulna şuu.

Tedeneriigi komuniizmiin yzel surtalaar, angiiin daisadta duragyilken ebseşegyi yzel surtalaar, aguu jike Staalinii kətəlbəriəər byke delekein tyykete ilaltanuudiin zamaar jabaza baigaa, manai aguu jike socialiis eke orondoo byke ami bejee ynen zyrkenees egsən yzel surtalaar kemyyzyylegtii.

Suragçadiingaa erdem ukaanii yndesiigi gyiced ba eceslen şudalaka jabadaliigi çadabaritaigaar tuilagtii, tedeniigi aguu jike socialiis ulasiin bolbosorongui ba geerengi grazdaniiinguud bolgon kemyyzyylegtii.

Surguulida erdem ukaa zaaka jabadal bol ton oilgog docotoigoor, suragçadta gyn zegii ba bekieer oilgogdokoor, tedenii kaişa keregeer oilgon seezeldekeer bişe, ka rin praagtika deereni todo sononoor kereglen kaduuza abkaar tabigdaka josotoi.

Əngərsən suralcaliin zlde, zarim keden surguulinuudta kojordoki zilee nege klaasta suugçad ba namar dakin şalgalta-ekzaamen egsən suragçadiin too keleşegyi olon baisan baina geze bi taanar ta zaaka ujalgatai bainab. Iime jabadal bol surguulinuudta erdem ukaanii yndesiigi zaaka jabadaliin muu çanartai baisaniigi gerçeleke ba ulasta ton garzatai kereg bolko baisan tula, ene yzegdeliigi koinogşodoo eceslen salgaka keregtei.

Surguuliiin kədəlməriin amzaltanuud bol surguulinuudiin direegtornuud ba surguuliiigi daagçadiin surguuliiingaa kətəlbəriiigi ali zerge gyiced ezeleze, kooson yge deeree bişe, kereg deeree surguuliiin negen ceke zonkilogço ker bolzo çadakaas jikenkidee doldiidadag baina. Suralcaliin şine zilde ene zokilgo gyiced bygede şiidkegdeke josotoi.

Surguuliiin bykii kədəlməriçəd bol niite bolbosoroliin erdem olko soveediin surguulinuudiin ali bykii talaaraa kylityyrno ba zuram tai, eneen soogoo, gadaada yzegdeliingee talaar zişeete sain baika jabadaliigi tuila ka josotoi.

Aradiin gegeereliin oorganuud bol zadagai zabkai, keregtee kaişa kereg - biyrokraadaar kandaka jabadaliigi ecesleke josotoi. Edener bol paarti ba zasagiin zygees surguulinuudiin urida tabisan zorilgonuudiin şatada garka josotoi baina.

Surguuliiin keregte şiidkekii amzaltanuudiigi tuilaka bykii erke baidal bidende olgogdoson baina. Bidener bol eneeniigi kiike josotoibdi.

Suralcaliin şine ziliin eki leketei kamta, surguulinuudiin direegtornuud ba surguuliiigi daagçad, eregtei ba emegtei surgagçad, surguulinuudiin bykii kədəlməri çəd taanariigi amarçalnab.

RSFSR-iin gegeeryylke aradiin kemisaar. A. Bybnoov.

Kizaar dotor

88 şine biblioteekenyyd

Kizaariin gegeereliin tasag bol odoo zilde kizaar dotoroo 88 şine biblioteekenyydiigi neeke baina.

Tereenees kotonuud deere-4, rajoonii təbyydte-48, kədəə toskonuudto-33 neegdeke baina. Gadana kyygediin ton jikenyyd 3 biblioteekenyyd neegdene.

Şine biblioteekenyydteenomiin foondo baiguulkiin tula kizaariin gegeereliin tasag 136 mingan tekerig gargaşalka baina.

Şlaakbitoonii zavood şinedken baiguu lagdaba

Irkyy kotiin şlaakbitoonii zavood şinedken baiguulagdaza ekilee. Ene zavood bol şlaak ba bişe materiaaliin ylegdelees barilgiin materiaal byteeze gargadag baina.

Ene zavood bol şinedken baiguulagdasaniigaa syyleer 450 mingan keseg barilgiin çuluu kiize gargaka baina.

Soveed kudaldaanii instityydiin ger

Kizaariin niutagiin azayi ledberiiin barilgiin treest bol soveed kudaldaanii instityydte çuluun ger bariza ekilsen baina. Ene ger dərbən dabkar baika begeed, tusagaar laboratooritaigaar taruulaza barigdaka baina.

Ene barilga bol kojor zil soo gyicedkegdeke ba eneen de 814 mingan tekerig gargaşalagdaka baina. 1936 ondo 331 mingan tekerig egtesen baina.

TARIAA KURIAALGA

Sentiaabriiin 10-nii medee

Aimaguud.	Kadagdasani	
	Gaagaar	%-oor.
Aga	9823	75,3
Alair	26191	52,3
Bargazan	10077	63,0
Biçyyr	30683	93,1
Bookon	11553	37,3
Zide	20730	79,3
Jaruuna	3964	42,1
Zagarai	4409	27,3
Zakaamin	5041	51,7
Kabaan	8216	30,0
Kiaagta	20444	69,7
M.-Şiber	21810	66,3
Ulaan-Onon	4480	55,2
Olikoon	416	14,0
Selenge	10232	40,2
Tarbagatai	15681	59,5
Tynken	11922	64,4
Ulaan-Ydə	4905	45,0
Kori	10412	43,8
Ekired-Bulgad	17855	54,7
Respyyblike dotoroo kamta	248844	55,3

Gaztarkom.

Manzuurta soveediin graazdanuudiigi karşalana

Kabaarovsk.9,(TASS). Karbin kotoos abtasan medeecelnyy diin josoor, Japoon-manzuuriin zasagaar jamarç yndesegyigeer kinaltada abtasan, soveediin 21 graazdanuud Karbinii tərmədə suuza baina gene.

Kinaltada abtagçadiigi Japoonii poliicanuud, tereenii tusalagçad-cagaan bandiiduud, poliiciinkid ba sakiuulçadiin cokizo nançaza, zoboko karşalaka jabadal yzegdeegyi jikeer jabuulagdadag bolzoi. Ene buzagai aaşa tukai eneenii urda keden dakin medeecegdesen baina. „Spioonii kədəlməri jabuulaabdi" gesen meşkəbəriabakiigi Japoonçuud kyseze, kinaltada abtagdagçadiigi cokiko nançaka zergeer karşalan zoboodog baibaç, keregtei yre gargaza çadaagyi baina.

Odoo Japoonguud bol syyl de keregtei zyilee biçeze abkiin zorilgoor biçeggyi ceber caarsan deere garta biuulka juu, ali kinaltada abtagçadiin medekegyi japoon juu, ali kitad kelen deere biçesen dokymeentanuud deere gar tabiuulkiin jabuulga kiideg bolson baina.

Japoonii poliicanuud bazandaarmanuudiin idelge abka ba kaşaka kabçaka ja badal kamag juumiin deed tee tabigdasan ba mən eki zakagyi vaarvaraar (zerlegeer) kandaka jabadal keter sen baika jum. Əngərkədəə kinaltada baikadaa jikeer cokiuulaza gemteed, bolinii-ca ilgeegdesen soveediin grazdanuudaas tedenii keeliigini tuşasan təmər tuşaagiini abkiigi korimzolodog baina. Zişeelkede, cokiuulza gemtekedeni tərmees bolinii cada oruulagdasan soveediin grazdaniiin **Maarçanko** gegçe urda mete təmər tu şaatajaa baina gene.

Karbinda suugaa SSSR-iin generaalino koonsyliin keden dakin boruuşaalga medyylkedeni Japoon-manzuuriin zasag kemzee abkabdi geze naiduulsanç bol odoo jamarç yre garaagyi baina. Manzuu-googiin byke zurgaanuudta suusan Japoonii çinoovniguud bol mərdəlgeni dyyreegyi yrgelzelezе baina geze şaltaad, kinaltada abtagçadiigi koonsyltai ba tedenii bəlenərtei çigi uulzuuldaggyi baikaas gadana, kinaltada abtagçadiin buzagai zigşyyrtei baidalda baisaniigi ogtomelzedeg baina gene.

Buriaadiin uran zokioolçod kiijev kotiin paraad deere

(Manai tuskai korispondeentoos)

Bidener sentiaabriiin 1-de Kiijev koto deere olon ulasiin iderçyydiin sain ədərlelgiin 22 dugaar oigi ugtalcaabdi.

Ene ədər Kiijev kotiin gudamza, taban yngiin solongo tatasan mete ceceg nabça, kib-torgon tuguud ba uriaa loozongonuudiin dunda manai gaikamşag mergen bagşa **Staalin** ba tereenii kani neked bolko paarti zasagiin udaridagçadiin zuraguud delgegdesen, syrtei gojo baiba.

Ydeşiin 6 cag cokimegce zyg bykende kegzəmiin duun dənginəzə Kiijev kotiin zaluuçuud bajaskalantaigaar debkeçelden beleg belegyydeer tribyyniigi toorin jireze niyde aldama olon bolzo kotiin talmaigi ojooroosni dorbioon kedelgen baiba.

Udalgyi Ukrajiiniin SSR-iin kətəlbərilegçəd neked: KOSIOOR, POOSTOŞEV, PETROOVSKII ba busad tribyyn deere garça gaikamşag jike ene ədəriin bajariigi ugtan uriaalan zogsobo.

Ene ədəşiin 6 cagaas syniiin 12 cag kyrter Kiijev kotiin 11 rajoonguudiin emki bykenii zaluuçuud tribyynii kazuugaar amarçalan əngərkə zuuraa, əəriingəə ilagdaşagyi kycen, baragdaşagyi zorigoo yzyylze, socialiizmiin uran saikanii irguu kegzəm ba olon janziin zuraguud bolon loozonguudaa demonstraacalan, SSSR oronii gyn ojuunii gynzegii erdemeer nebtersen omog bajaskalanta, gelig kekiyy, yner bajan baidaliin ezed bolson ider cogtoi kebyyd bacagad, dnieeper mərənii uraskal mete tasaraltagyi syrteigeer engeren baina.

K. Namsarain

Liigiin ekonoomiken komitee diin seessi

Zeneeva. 10. (TASS). Zeneeva kotodo sentiaabriiin 8-nii ədər Liige naaciin ekonoomikiin komiteediin 44-dygeer seessi neegdezei. Ene seessi bol Aangliiin finaansiin miniistr **Leiroossi** gegçiin tyryylelge doro yrgel zelesen baina. Ene seesside SSSR ulasaas nek. **Rozenbliuum** kabaadazai.

Cagiin ulariI

Sentiaabri sariin negedeki arban konogto borootoi byrkeg baiza, boroo kura jikeer oroson baina. Buriaad-Mongol respyyblike soo ker zergeer orosoniigi karuul bal: Karaftiidte-89 milimeetr (7 ədər soo), Kabaanskada-84 mm.(4 ədər soo), Miisovoido-52 mm.(3), Kiaagtada-51mm.(3), Bargazanda-48 mm. (5), Goriaaçinskada-32 mm. (5), Ulaan-Ydede-36 mm.(3), Mukar-Şiberte —45 mm. (5) oroson baina.

Kuratai borootoi baikadaa tariaa kuriaalgada saad uçaruulsan baina. Temperatuura (kyiten dulaan) dunda zişeegeer respyyblike dotoroo 9,3 graadus bolson, doodo zergeeree ganca Karaftiidta (Baunta) 5 graadus kyrter kyiten bolson baina.

Kyiten bolkodoo Bargazanda-0 graadusaas dooşo bolson ba Kiaagtada-0 gkaa dukaas deeşe baiba.

Nege keden niutaguudta gazariin kərəsən deerees kərən aldasan baina.

Selenge mərənii usanii kemzee Ulaan-Ydiin rajoon şadar sentiaabriiin 11-de jeriin kemzeenees 181 santimetr nemebe. F. Peliisov.

Kariuucalgata redaagter
B. VAANÇAGIIN

Mənəədər
Kinoo-teaatrnuudta
Kinoo „progrees"
„Şine caguud"
(Duugardag)
„Kinoo Erdem"
„Staalinii marşruudaar"
(Duugardag)

Номер выпускал Н. ЦЫБЕНОВ. Вереталн Ц. БАТУЕВ,. Д. ЖАМЦАЕВ Тип. «Б.-М. Правды» и «Унэн» Уполчаваит 830.